

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde yaşanan Çeltik üreticisinin sorunlarının araştırılarak, gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98. ve TBMM İktüzüğü'nün 104 ve 105. maddesi uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ve talep ederiz.

1
Mehmet Şandır
Mersin Mv.

4-Cemalettin ŞİMŞEK
Samsun Milletvekili

Ali ÜZÜMÇÜ
Aydın Mv.

4
Cemalettin ŞİMŞEK
Aydın Karşıtı Var Mv.

2
Sadık Durmaz
Yozgat M. vekili

6
Kuşar DEMİREL
Bilecik Mv. 6

7
Bülent Beken
Aydın Mv. 7

8
Mesut DEDEOĞLU
Kahramanmaraş M. V.

11
Ali Öz
Mersin Mv.

9
Prof. Dr. Zuhor TOPCU
Ankara Mv.

12
Gökay Öztürk
Erz. M. Vek.

10
Yusuf Halazoglu
Kars Mv.

13
Özcan GÖNİCERİ
ANKARA

14
Şefik ÇİRKİT
Mazıdağ Mv.

15
Emin Çınar
Kastamonu Mv.

16
Ahmet Duran Bulut
Balıkesir M. V.

17
Hasan Hüseyin TİRKÇİ
Osmaniye Mv.

18
Ali İsmail
Kütahya Mv.

19
Rasat Döğru
Adana Milletvekili

GEREKÇE

Çeltik, besin kaynağı olarak tahıllar içinde buğdaydan sonra en önemli kültür bitkisidir. Dünyada yaşayan insanların yarısından fazlasının ana besinidir. Besin değeri ve kalori bakımından, buğdaydan üstündür. Pirincin protein içeriği buğdaydan az olmasına rağmen beslenme fizyolojisi yönünden yüksek değeri olan amino asitlerce de zengindir. Dünyadaki tahıl ekiliş alanlarını ve üretimlerini göz önüne alırsak çeltik 140 milyon ha ekiliş ve 586 milyon ton üretimle buğdayın ardından ikinci sıradadır. Dünya çeltik verim ortalaması ise 364 kg/da'dır. Ulusal çeltik verim ortalamamız ise 500 kg/da olup, dünya verim ortalamasından daha yüksektir.

Çeltik Türkiye'nin bütün bölgelerinde yetiştirilmektedir, Fakat en fazla ekiliş ve üretime sırasıyla, Marmara ve Karadeniz Bölgeleri sahiptir. Edirne ili Türkiye çeltik üretiminin yaklaşık yarısına yakın bir kısmı sağlamaktadır. Kişi başına pirinç tüketimimiz 6-7 kg olup, Pirinç üretimimiz iç tüketime yetmemekte ve ülkemiz gittikçe artan oranlarda pirinç ithal etmektedir.

Ana çeltik üreticisi olan iller arasında Edirne, Balıkesir, Çanakkale, Bursa, Samsun, Çorum, Sinop, Kastamonu yer almaktadır. Türkiye genelinde 59 adet çeltik fabrikası bulunmakta ve ortalama kapasite kullanımı çok düşüktür. Yapılan araştırmalarla, yüksek verimli ve kaliteli çeşitler geliştirilmiş, yetiştirme tekniği ile ilgili temel araştırmalar sonuçlanmıştır. Pirinç ithalatımız son yıllarda hızla artmış, iç üretim miktarından daha fazla pirinç ithal edilir duruma gelinmiştir. Her yıl yaklaşık 100 milyon dolar, pirinç ithalatına verilmektedir. Buna karşılık pirinç ihracatımız yoktur. Pirinç üretimimiz iç tüketimin yarısı kadar olmasına rağmen; Bazı yıllar, yanlış ithalat politikaları nedeniyle çiftçi ürününü satamamakta, İthal pirinçlerle fiyat, standardizasyon ve pazarlama stratejileri nedeniyle rekabette zorlanmaktadır. Rekabet halindeki ülkelerle özellikle Mısır, ABD ile kıyaslandığında girdiler çok yüksektir.

Ülkemizde çeltik üretimi 1938 yılında çıkarılan 3039 sayılı çeltik üretim kanununa tabidir. Bu kanun sıtma mücadelesi ve su düzenlemesi amacıyla çıkarılmıştır. Uygulamada çeltik üretmek isteyen çiftçilere bir çok zorluklar çıkarmaktadır. Sertifikalı tohumluk üretimi ve kullanımı istenilen düzeyde olmayıp %10-15 ler civarındadır. Buda kalite ve hastalık yönünden sakıncalar getirdiği gibi verimi düşürmektedir.

Tohumluk kullanımı bir önceki fiyat durumu ile çok yakından ilgili olup uzun vadeli çeltik üretim politikası olmadığı için tohumluk üretim ve talebinde dengesizlikler olmaktadır. Mesela 1988 de 144 ton üretime karşılık stok ve ithalatla 1836 ton tohumluk satılmış, 1990 ise 1034 ton tohumluk üretime karşılık 194 ton tohumluk satılabilmektedir. Uzun vadeli ve planlı çalışmalarla Türkiye çeltikte yerli üretimle ihtiyacını karşılayacak duruma gelebilir.

Bu nedenle, eltik üretimi alanında yaşanan sorunlar hakkında araştırma yapılarak, gerekli önlemlerin alınması konusunda Anayasa'nın 98. ve TBMM içtüzüğünün 104 ve 105. maddesi uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması yerinde olacaktır.